

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1097040/9

ב"ה

בבית הדין הרבני האזורי חיפה

לפני כבוד הדיינים:

הרב אברהם מאיר שלוש – ראב"ד, הרב שמואל אברהם חזן, הרב רפאל זאב גלב

התובעת: פלונית ב"כ עו"ד אברהם זילברשלג וטו"ר דבורה בריסק

נגד

הנתבע: פלוני ב"כ עו"ד טל איטקין

הנדון: גירושין – חיוב גט

פסק דין

הופיעו לפנינו בני הזוג ובאי כוחם. האישה תובעת גירושין. מדובר בבני זוג שנישאו לפני שלוש וחצי שנים, ללא ילדים, ומזה כחמשה חדשים הם חיים בנפרד.

טענות הצדדים

האישה טענה על הבעל טענות קשות החל בכך שמעולם לא היו ביניהם יחסי אישות, עובר דרך אלימות פיזית נפשית ומילולית, וכלה בכליאה ובהשפלות חוזרות ונשנות מצדו של הבעל ובני משפחתו.

האישה תיארה בפנינו באריכות יתירה את מסכת התלאות שחוותה עם בעלה, כאשר התמקדה בכך שלא היו ביניהם יחסי אישות כלל לאורך כל שנות נישואיה. האישה אף צירפה מסמך המעיד על כך שהיא עדיין בתולה.

לדבריה, כבר בתחילת דרכם המשותפת היא הבינה שמהו אינו כשורה עם בעלה, הוא היה מרבה להתרחק ממנה כאשר שהו יחדיו, ואף שהלכה לטבול ועשתה את כל אשר יכלה לקרבו אליה, הוא התרחק הימנה כאמור.

כמו כן תיארה בפנינו על אחת הפעמים שהם היו יחדיו במיטה מהשעה 9 בבוקר ועד 5 אחר הצהריים, וניסתה לעשות הכול כדי שהוא יממש חיוביו, אך ללא הועיל. לדבריה הוא רק הרבה לספק את עצמו.

לדבריה, בכל פעם היה לו תירוץ אחר על סירובו או אי יכולתו לממש חיוביו כלפיה. אם זה מחמת עייפות או מחמת שעלה השחר ויש בעיה הלכתית בקיום יחסי אישות, או תירוצים נוספים. הוא היה מרבה לבקש הימנה דברים חריגים שאינם מקובלים, והיא נענתה לו בלית ברירה ומפאת תמימותה. היא הוזהרה לא לספר דבר.

בני הזוג עברו כברת דרך ארוכה אצל לא פחות משבעה (!) יועצים, שחלקם רבנים, חלקם רופאים, יועצים רגשיים, יועצים זוגיים, יועצים מיניים וסקסולוג. כל אחד מהם ניסה את כוחו בפתרון הבעיה בעצות לבעל בין השאר שינסה לצאת מעצמו ולהשתחרר מקיפאוננו, להיות רגיש

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

יותר ולחיות את האישה. הסקסולוג אף נתן לבעל מרשם לכדורי הרגעה וכדורי ויאגרה, אך הבעל סירב לקנות את הכדורים ואמר שזו לא הבעיה. (שורה 110-112 לפרוטוקול הדיון).

לאחר שעברו שלוש שנים מחתונתם, והפניה לכל היועצים למיניהם לא הניבה תוצאה, כנראה כלו כל הקיצין והרב [ה'] הורה לה שלא תלך יותר לטבול במקווה, ונתן לבעל הזדמנות אחרונה. לאחר כחודש ימים הודיע לה הבעל שגם הרב [ה'] כבר הרים ידיים ואין מנוס מגירושין.

האישה ציינה בפנינו שהיא ניסתה את הכול לרבות בקשותיו החוזרות ונשנות לעבור מגורים מ[ב'] ל[ק'] מקום מגורי הוריו. ואף שהיה לה קשה מאד לעזוב את עיר מגורי משפחתה, אך כדי לנסות ולהציל את נישואיה, היא הסכימה לכך וזאת כדי לתת לבעל הזדמנות נוספת שירגיש לחוץ פחות כשהוא שוהה בקרבת הוריו. אך כאמור הדבר לא הועיל, והיא אף ספגה השפלות מבני משפחתו.

כמו כן תיארה בפנינו אירועי אלימות של הבעל כלפיה שכללו סיבובי ידיים, מניעת יציאה מהחדר, ופעם אף קשר את ידיה.

הבעל הודה שמעולם לא היו ביניהם יחסי אישות, אך מנגד הכחיש בשפה רפה למדי את שלל טענותיה של האישה, וכפי שאמר "הדברים לא בדיוק כמו שהיא מתארת. אמנם היו דברים אבל לא ממש כך" (שורה 81 לפרוטוקול הדיון) את רתיעתו הימנה בתחילה הוא תלה בדימום שהיה לו.

ככלל הוא מאשים גם את האישה בכך שהיא לא רצתה לקיים יחסי אישות בטענה שהיא עייפה. לדבריו היא היתה מרבה לשכב במיטה שעות רבות ללא מעש והוא לא ידע מה יש לה.

הבעל מכחיש את טענת האישה כאילו דרש הימנה דברים חריגים שאינם מקובלים, והאישה פשוט ממציאה דברים. טוען שלא היתה אלימות מצדו, להיפך! הוא הרבה לציין בפני היועצים שהוא דווקא זה שסבל ממנה אלימות מילולית שאי אפשר להמשיך עם אלימות זו אפילו לא יום אחד (שורות 117-119 לפרוטוקול הדיון).

הבעל הודה בפנינו שכלל לא טרח לקנות את הכדורים שרשם לו הסקסולוג. לדבריו לא קנה את הכדורים מאחר שהאישה בכתה ואמרה שלא תלך למקווה.

לשאלת בית הדין מדוע הוא צריך לצדו אישה המעלילה עליו דברים קשים, ושלדבריו סבל ממנה אלימות מילולית קשה – לבעל לא היתה תשובה.

יש לציין שבתום הדיון באת כוח האישה צירפה תביעת מזונות נגד הבעל על סך 300 ₪ ליום למשך שלושים יום עד למועד שנקבע לסידור הגט בתאריך 27.3.2017.

מנגד, בא כוח הבעל דחה את התביעה, הן מבחינה פרוצדורלית – שהרי האישה עדיין לא פתחה תיק תביעה מתאים, והן בטענה עניינית – שהאישה מורדת בבעלה.

ניתוח טענות הצדדים

אין ספק כי זהו אחד המקרים הקשים והלא שגרתיים שהובאו בפנינו. להלן מספר נתונים עובדתיים שאין בהם מחלוקת.

א. מעולם לא היו יחסי אישות בין בני הזוג.

ב. הבעל לא ניסה ליצור קשר עם האישה מאז פרידתם לפני חודשים ועד כה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ג. הבעל לא שיתף פעולה עם הוראות הסקסולוג.

ד. הבעל מבין שאין תוחלת למצב, ואף הביע הסכמתו לגירושין, אם לאחר שלושים יום לא יתקדם מאומה בעניין (שורה 165 לפרוטוקול).

ה. האישה תובעת גירושין. מנגד, הבעל לא תבע שלום בית, ואף בעת הדיון כשנשאל לדעתו, רק אמר שהוא צריך זמן לחשוב ולעבד, ולא הזכיר שלום בית כלל.

ו. הבעל אמר בצורה ברורה כי הוא לא יכפה את עצמו על אשתו (שורות 8-9 ושורה 149 לפרוטוקול).

ז. הבעל והאישה מאשימים זה את זה באלימות מילולית.

דיון והכרעה

האישה הצהירה בפנינו מספר פעמים כי היא איננה רוצה את בעלה כלל וכלל. הרושם שנוצר בפנינו הוא, כי האישה החלטית בדעתה.

לאור טענות הצדדים ולאחר ניתוח הדברים, דומה כי אין ספק שנישואי הצדדים הגיעו לקיצן.

על פניו נראה שלא רק האישה מבינה זאת, אלא גם הבעל. הן אמת שהוא אמר בפנינו שהוא צריך לעכל את הדברים, אך דומה שבמהלך תקופה כה ארוכה הוא חייב היה לראות את "הכתובת על הקיר".

יש לציין כי בכל מהלך הדיון הבעל לא ביקש שלום בית, ואף הודה שלא עשה מאומה כדי לנסות ולקרב את האישה אליו. לא זו בלבד אלא במהלך התקופה האחרונה זה כחצי שנה שהאישה עזבה את הבית, הוא לא עשה מאומה להשיבה אליו, ואף לא פנה אליה כלל בעניין – דבר האומר דרשני.

הגדיל לעשות בא כוח הבעל – שלאחר שמרשו הסכים להתוויית בית הדין שאם לא יעלה בידו להשיב את אשתו אליו תוך שלושים יום, הוא ייתן גט בהסכמה – הוסיף ואמר, שהסכמה זו הינה בכפוף לסגירת כל העניינים קודם הגט. בית הדין השיב לו על אתר כי לא ייתן ידו לכך שהגט יהיה קלף מיקוח בידי הבעל. (שורות 166-168 לפרוטוקול).

על פניו נראה ממה ששמענו בדיון, כי יש לבעל בעיה תפקודית כלשהי, המונעת ממנו לבצע את מחויבותו כלפי אשתו. לפי ראות עינינו אין טעם להיכנס לעובי הקורה ולבדוק את תרוצי צד זה או אחר לסיבת אי קיום המצווה בליל נישואיהם, ואת דבר דחיית יחסי האישות למשך כמה שנים – דבר שהוא חריג בעליל, המצביע על בעיה אקוטית!

גם אם ייתכן שמי מהם היה עייף בעייפות כרונית, היעלה על הדעת כי דבר שכזה ימשך ויידחה לתקופה ארוכה שכזו? וכי דימום זה או אחר של הבעל יש בכוחו לדחות מעליו את חיובו המהותי השורשי והיסודי שקיבל עליו בעת נישואיו עם אשת נעוריו?

ודאי ובודאי שדברים בגו, ולא מדובר כאן על בעיה נקודתית או עיכוב זמני, אלא יש כאן כשל מרכזי בנישואין אלו – דבר שמעבר לחומרתו בפני עצמו – גורם לריחוק בין הצדדים ומעכיר את האווירה ביתר שאת, ומכאן הדרך קצרה למצב העגום המתגלה לנגד עינינו.

זאת ועוד. לאור העובדה שהבעל הודה כי לא היו ביניהם יחסי אישות מעולם, והואיל וייתכנו מספר סיבות לכך, היה ניתן לפנות אל היועצים השונים איתם נפגשו בני הזוג ולקבל

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מהם חוות דעת לפשר התופעה. אולם, מאחר שבית הדין הגיע למסקנה שיש לחייב גט במקרה דנן גם בלי לקבוע את סיבת הדבר, ולתועלת שני הצדדים גם יחד ולשמירה על כבודם, לכן ביה"ד יחסוך מהצדדים את בירור הדבר, וידלג על שלב זה היכול לגרום לפגיעות הדדיות והשפלות ללא צורך.

עתה נעבור לפן ההלכתי.

דין מורד

מניתוח העובדות שהוצגו בפנינו, מאחר שאין ספק כי לא התקיימו יחסי אישות בין הצדדים, בוודאי עקב מחזליו של הבעל (ואולי לפעמים אף של האישה) הרי שיש כאן מרידה מתשמיש מצד הבעל, וכבר שנינו בשו"ע אבה"ע ריש סימן ע"ז שהמורד על אשתו אם היא רוצה כופין אותו מיד להוציא וליתן כתובה.

דין אין לו גבורת אנשים

מבלי לגרוע מהאמור לעיל, אפשר ויש לחייב את הבעל דנן בגט גם מטעם נוסף.

אין ספק כי זה דבר מוזר לכשלעצמו שבמשך שנים לא קיימו ביניהם יחסי אישות, בפרט שמדובר בשני בני זוג חרדים הבאים מעולם שמחד גיסא אמנם היה נושא זה זר להם עד הנישואין, אך מאידך גיסא הם יודעים היטב את תוקף חיוב מצווה זו. מתיאוריה של האישה בפנינו באריכות עולה כי הבעל לא הצליח מעולם לקיים את חיובו, ואף הבעל הודה בזה (שורה 93 לפרוטוקול) ולכן ייתכן שאין לו כח גברא.

אם כנים הדברים, הרי ששנינו בשו"ע (אבה"ע סימן קנ"ד סעיף ז') שבטוענת שאין לו גבורת אנשים לבוא עליה, נאמנת ויוציאה בגט. ויעויין שם ברמ"א שכתב שם שכל היכא שיש אמתלאות ואומדנות המוכיחות, האישה נאמנת לכולי עלמא אף בתובעת את כתובתה. ויעויין שם בפוסקים שהכריעו, שאף בלא טענת "בעינא חוטרא לידיה ומרא לקבורה" יש לחייבו בגט כל עוד לא באנו לכופו בשוטים.

הן אמת שהאישה טענה בפנינו כי באותו אירוע ששהו יחדיו הוא ביצע פעילות מינית מסוימת, ולפיכך ייתכן כי איננו בגדר של חסר כח גברא. אולם כל עוד האישה דורשת הימנו את מחויבותו כלפיה ואיננה מקבלת, אין זה משנה האם הוי מרידה של ממש שיכול הוא לשמש עמה אך איננו מעוניין בה, או שמא מדובר בחוסר יכולת לממש חובה זו, מבחינה נפשית או אחרת. כאמור, כל אחת מהסיבות דלעיל הן עילה בפני עצמה לחייב את הבעל ליתן לאשתו גט פיטורין.

יתירה מזו יש להוסיף ולומר, כי גם אם נאמר שיש לבעל גבורת אנשים והוא מצליח לבצע את תחילת התהליך אך אינו יכול לקיים המצווה במלואה, נמי אמרינן דהוי בגדר מורד בתשמיש. והגם שמצאנו לעניין כמה דברים שהעראה חשיבא כביאה ממש, מכל מקום נראה לומר שלגבי מצוות עונה בודאי שלא חשיב כקיים המצווה. ויתירה מזאת יש לומר, שלא זו בלבד שלא קיים את המצווה, אלא שהדבר אף בגדר של עינוי נפש ממש לאישה, ולפיכך שוב הוי בגדר מורד מתשמיש.

מקור לדברים מצאתי בדברי הרדב"ז, בתשובותיו (חלק ד' סימן קי"ח) וזה לשונו:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

וטעמא דמסתבר הוא דכיון דאינו מקיים מצות עונה ויוציא ויתן כתובה. ואפילו אי טענה ישען על ביתו ויעמוד ויפרוץ הגדר ונכנס ומיד סר כחו ומשמש באבר מת מהימנא לפום האי שטתא דאי משום דמשקרא הא ידע בעלה בהאי מילתא ואמרינן דבמלתא דקים ליה לא משקרא ואי משום דלא מפקדא אפריה ורביה הא אתיא מחמת טענה ואמרה בעינא חוטרא לידה ומרא לקבורה ואפילו לא אתיא מחמת טענה מהימנא ויוציא ויתן כתובה דאין זה קיום עונה דאדרבה מצטערת היא יותר ואף על גב דהעראה כביאה לכל הדברים לקיום עונה לא מקריא ביאה.

חידוש נוסף לדינא מצאתי בשו"ת ישכיל עבדי (חלק ו' באבה"ע סימן ק"ו סק"א) שכתב כן בדבר עינוי נפש שיש לאישה כל אימת שאין הבעל משמש עמה כדרך כל הארץ, ושמצב זה הוא עילה בפני עצמה לחיוב גט, וזה לשונו שם:

בנידון דידן יש טענה נוספת של ענין עינוי נפש בעונה גופה, שגם כשחי אתה אינו חי בדרך הרגילה, והרי זה בחינת על מנת שתתהפך לאחר התשמיש ולא תתעבר, שפסק מרן בסי' ע"ו סעיף י"ב יוציא מיד ויתן כתובה, ומכל שכן כאן דאין לה הנאה של תשמיש כלל [...] יש צער גדול לאישה בזה.

מעתה עולה, שאף אם ננקוט כגרסת הבעל, שמה שאמרה האישה זה לא בדיוק, מכל מקום בודאי שלא קיים מצוות עונה כדבעי, והתבאר בדברי הרדב"ז והרב ישכיל עבדי שאם משמש באופן שיש עינוי נפש לאישה, אף הוא בכלל מורד מתשמיש שחייב לגרש.

טענת "מאיס עלי" באמתלא ברורה

הנה בנידוננו לאור תיאוריה של האישה בפרוטרוט, עולה לכאורה כי יש כאן טענת "מאיס עלי", והאישה נותנת לכך אמתלא ברורה לאור טענותיה בדבר אי קיום יחסי אישות, ואלימות נפשית ומילולית. האישה תיארה את השפלתה, אלימות מילולית שחוותה, את הזלזול ואת העובדה שהבעל התייחס אליה כל העת כאל אבק אדם (שורות 43-48, 40-47, 58-57 לפרוטוקול הדיון).

הן אמת שבטענת מאיס עלי לבדה אף כשיש אמתלא ברורה, עדיין אין בזה סיבה לחייב בגט, וכפסיקת השו"ע בסימן ע"ז סעיף ב' שפסק דלא כשיטת הרמב"ם והגאונים. ואף כשיש אמתלא ברורה, מסיק הרמ"א בסעיף ג' שם וזה לשונו:

אבל בנותנת אמתלא לדבריה [...] אז דיינינן לה כדינא שתקנו הגאונים ונקרא דינא דמתיבתא [...] ואין כופין אותו לגרש, ולא אותה להיות אצלו.

אולם כל זה רק כאשר טענת "מאיס עלי" מסתמכת על טענה שהיא כשלעצמה איננה יכולה לשמש אמתלא לחיוב בגט. שונים הדברים במקרה דנן, כי כפי שנאמר לעיל, קיימת כאן עילה לחיוב הגירושין, מפני שהבעל איננו מקיים עמה יחסי אישות כלל והוי מורד בעונה, על כן ניתן לצרף אף מצד טענת מאיס עלי שיש לחייבו בגט במקרה שלפנינו.

דחיית מתן הגט לצורך טיפול רפואי בבעיה

הנה הבעל טען בפנינו כי היה מאד רוצה לדעת שהם מיצו את כל הדרכים לפטור את הבעיה ואולי יש יועץ נוסף שיוכל לפטור את הבעיה ולכן רוצה עוד פסק זמן (שורות 131-130 לפרוטוקול).

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ובאמת, שמצאנו כן בדברי הראשונים.

הנה בשו"ת הריב"ש (סימן קכ"ז הביאו הפתחי תשובה בסימן קנ"ד בס"ק ט"ז בקצרה) דין ממש במקרה שהוא כעין המקרה שלפנינו. מדובר היה בזוג צעיר שחיו יחדיו שמונה חודשים ולא היה ביניהם יחסי אישות כלל, והאישה עודנה בתולה. הבחור ברח מהבית ודרש סכום כסף גדול עבור הגט מאחר שידע כי אחי האישה היה אדם אמיד, והדברים התגלגלו עד כדי מסירת גט תוך כדי לחץ על הבעל עם מתן מודעה טרם הגט שהוא מבטל את הגט שייתן, ובעת מתן הגט טענו שלא היה ביטול מודעות כדבעי, ואם כן נמצא הגט בטל, וכמו כן היתה בעיה כלשהי בחתימת העדים, ודין שם הריב"ש האם ניתן להכשיר את הגט ובין השאר כתב:

ולנדון שלפנינו באישה זו שטוענת על בעלה שאין לו גבורת אנשים ושכבר שהתה עמו בייחוד שמונה חדשים רצופים ואחר זמן זה שני חדשים אחרים ועדיין היא בתולה. כיון שלא טענה כן בבית דין ובפני בעלה, אינה נאמנת ואין כופין הבעל להוציא. לפי שהיא צריכה לבא לפני בית דין ושתאמר כן בפני בעלה ובית הדין יחקרו את שניהם על טענתם. ובאין לה דרך בקשה ואומרים לה תני דעתך על בעליך שמא מתוך איבה אי אתם נכנסין לחדר או שמא שומטת כר מתחתיו. ועושין להם סעודה שמא מתוך שמחה ומאכל ומשתה יתנו דעתם זה על זה, וכמו שכתב בירושלמי יעשה סעודה ויפייס. וכל שכן בתולה שצריך להמתין זמן וזמנים, כי יש בחורים שאינם יכולים בבתולה אם מחמת חולשת מזגם וצריכין לרופא יעשה להם תרופות [...] שהרי אפילו הזקן שסר כחו יש לו רפואה כדאמר רבי יוחנן הן הן החזירוני לנערותי, כדאיתא בפרק מי שאחזו (ע) ובפרק שמנה שרצים [...] ובכל אלו הדרכים יוכלו הדיינים לדבר על לבה ולרצותה למען ידובקו יתלכדו ולא יתפרדו, לפי שקשין גרושין.

העולה מדברי הריב"ש שאין בית הדין צריך למהר לגירושין בכהאי גוונא, אלא יש צורך לנסות ולשכנע את האישה שתיתן הזדמנות נוספת לבעל לנסות ולדרוש ברופאים, כדי שיוכל להבריא ולקיים המצווה כתיקנה, אם כן אולי יש להיענות לבקשת הבעל דנן.

ברם יש לדחות זאת מכמה סיבות:

א. הריב"ש איירי בזוג הנשוי שמונה חודשים אך הזוג שלפנינו נשוי כבר שלוש וחצי שנים. אין מדובר רק בתקופה הארוכה יותר מפי חמש, אלא תקופה ארוכה זו כבר נתנה את אותותיה בחיי הנישואין, גם בדמות מצב של מאיסות באמתלא גמורה, ניתוק ריגשי, אלימות מילולית, זילזול והשפלה. במצב שכזה לא שייך לנסות ולשכנע את האישה. מה גם שכאמור בנידוננו האישה נחרצת בדעתה וכפי שנוכחנו לראות בעת הדיון.

ב. במקרה דנן, מדובר שהבעל והאישה כבר נמצאים לאחר שלב הדרישה ברופאים. דומני שאין הרבה זוגות במצבם שניסו לתקן את המצב כמותם. הרי הם הספיקו לבקר אצל שבעה יועצים כאשר אצל חלקם היו מספר פגישות לא מבוטל. אם כן הם ניסו גם ניסו, אך ללא הועיל.

ג. גם הריב"ש שם בהמשך דבריו כתב שכוונתו בדבריו רק שידברו על לב האישה וינסו לשכנעה אותה, אך אין לכוף את האישה לעשות כן אם היא מסרבת בתוקף, וכמו שכתב שם וזה לשונו:

אמנם אם היא תאמץ לבכה ולא תרצה להיות עמו עוד אין חוסמין אותה כל שאמרה כן בבית דין ובפני בעלה ויוציא וייתן כתובה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

גם בנודע ביהודה (מהדורה תניינא סימן פ"ט) דן בזוג שהאישה טענה שאין לבעלה גבורת אנשים והוא הודה, שברור ופשוט שיוציא וייתן כתובה. ובהמשך דבריו שם נדרש לענות האם אכן יש להשהות את פסק הדין לגירושין ולשלוח את הבעל לדרוש ברופאים טרם מתן פסיקה בנושא. וכתב שם כדברי הריב"ש הנ"ל ואף הוסיף מדיליה, וזה לשונו:

ועל דבר אשר פסק בין הזוג הנ"ל שימתינו איזה זמן ובתוך כך יעסוק הבעל ברפואות אולי יש תרופה, יפה פסק, וכן כתבו כל הגאונים הראשונים שלא למהר הגירושין בזה ולדבר על לב האישה אולי יש תקנה ברפואות ולא תאמר שזה הוא רק בנושא בתולה ובימי בחרות אבל בזו שכבר הוליד עמה ואחר כך נתקלקל אין להמתין על רפואות, לא כן הוא, אלא אפילו בזמן יש תרופה כמו שכתב הריב"ש בס' קכ"ז והביא ראיה מרבי יוחנן שאמר הן הן החזירוני לנערותי. ואשר פסק שבמשך זמן הזה הוא יהיה בפני עצמו והיא תהיה בפני עצמה והבעל יספיק לה כל צרכה בזמן ההוא, מילתא דמסתבר פסק כי רוב חכמי הרופאים כתבו שהגרם הגדול לדבר זה הוא שנאת הנבעלת ואלו שיש כבר מריבה ביניהם ובהיותם יחד השנאה מתגברת ובכל עת שירצה לבעול השנאה תקלקל השורה וישען על ביתו ולא יעמוד ויתגבר החולי ולא יועילו הרפואות ולכן טוב שיתפרדו על זמן מה ובין כך יעסוק ברפואות.

שוב, לענ"ד אין זה קשור לנידוננו, מאחר שמעבר לכך שכבר ביארנו שהם היו אצל מספר רב של יועצים רופאים ומטפלים, הרי גם כשהם היו בטיפול, לא תמיד הקפיד הבעל לעשות מה שדרשו המטפלים, הן אצל הסקסולוג שכבר הוזכר, והן אצל ד"ר [א] שלאחר שמיעת שני הצדדים, הורתה לבעל לקחת כדורי ויאגרה והוא סירב (שורות 47-48 לפרוטוקול). משכך, גם הצעתו הנוספת של הנוב"י – להפריד ביניהם עד תעבור השנאה, והוא בינתיים ידרוש ברופאים – לא תעזור בנידוננו כלל וכלל, כיון שהבעל הוכיח שהוא לא ניצל כדבעי את חלון הזמן שעמד לרשותו.

לפיכך עם כל הרגישות למצב ועם כל הכאב, אין מנוס מלכרות את הנישואין הללו שתמו הלכו להם ואפשר שאף טרם החלו [...]. אין להמתין ולו לרגע אחד, ויש להורות לאלתר על חיוב בגט.

העדר יחסי אישות טוטאלי כגורם לחיוב בגט

מעבר לאמור, דומה שיש בפנינו עילה נוספת לחיוב גט.

עסקינן בהעדר יחסי אישות באופן טוטאלי. במצב שכזה שמעולם לא היה ביניהם יחסי אישות, נראה שדל מהכא דין מורד באישות או ליכא גבורת אנשים, מאחר שמדובר כאן בדבר בסיסי שכל חיי הנישואין תלויים בו, אם כן אין כאן בפנינו "עילה לגירושין" מחמת אי עמידתו של הבעל בחיוביו האלמנטריים כלפי אשתו, אלא שהנישואין מהם והלאה, שהרי כבר קבעו לנו חז"ל "הכול יודעים למה כלה נכנסת לחופה" וכפי שהיטיבה האישה לומר בפנינו "ואני אין לי נישואין ואין לי כלום" (שורה 63 לפרוטוקול).

ברור הדבר שהנישואין אינם דבר סטאטי, זוהי מערכת יחסים דינמית הטומנת בחובה מספר דינים לא מבוטל כשהעיקרי והיסודי ביניהם הוא יחסי האישות – מצוות עונה מדאורייתא. מחובתו של הבעל לעשות פעולות לקירוב אשתו אליו כדי להכשיר את הרקע ולהביא את המצב בו יוכל לקיים את מצוות העונה. לכן שנינו שחייב לפייסה ולרצותה טרם קיום המצווה. ברור שבמקרה דנן לא זו בלבד שהדבר לא נעשה, אלא ההיפך מזה. לפחות לדברי האישה, בכל פעם

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כשהיתה חוזרת מהמקווה, הבעל היה מנסה בעילות שונות למדי ליצור ריחוק ככל שניתן, והעיקר שלא להגיע לעצם קיום המצווה. גם לגרסת הבעל, מודה הוא על כל פנים, כפי שצוין בפרוטוקול, שאף כשהלכו ליעוץ מקצועי, הוא נמנע מלבצע את ההוראות שקיבל.

יתירה מזו מצאנו, שאף אם הבעל מקיים מצוות עונה אלא שמפחית באופן קבוע מהחוב הקבוע בהלכה, התנהגות זו נחשבת "מרידה", ומפורסמים בזה דברי החלקת מחוקק (בסוף סימן ע"ו אהע"ז סי' ע"ו ס"ק כ') שפסק וזה לשונו:

ופשוט בעיני כל שלא מתנהג עמה על פי הדין למעט העונות או בשאר דברים מורד מקרי, וכן היא שאינה עושה לו רצונו מורדת מקרי, מה לי כולה מה לי פלגא.

ועיין עוד בחלקת מחוקק (אהע"ז סימן ע"ז ס"ק יט), בנידון מורדת מתשמיש באיש שחוב עונתו הוא לששה חודשים וזה לשונו:

[...] אבל במורדת, מי ימחה בידו לקרב עונתה, וצריך לומר דמיירי שהולך עתה לים ואין דעתו לבוא רק לששה חודשים, והיא אומרת לכשתבוא לא אשמש עמך, אז מתחיל המרד מעתה.

כלומר, האישה המסרבת לקיום המצווה נחשבת מורדת מעכשיו, אף שהמרד בפועל יהיה רק בכמה חודשים כשיגיע עת העונה. וכל שכן כאשר הבעל דוחה את האישה מלקיים עונתה עוד ועוד, ואף במיעוט עונה כמבואר לעיל בדברי החלקת מחוקק.

אם כן כל שכן בנדון דידן שאין ספק שהצדדים כלל לא קיימו מצוות עונה כאמור, שיש כאן דין מורד, אף אם נצא מנקודת הנחה שהיו מקרים בהם אי קיום המצווה לא היה דווקא באשמת הבעל.

זאת ועוד: הנה בתשובות הרשב"א (חלק א' סימן אלף רנ"ה) דן באישה שטענה כלפי בעלה שאינו יורה כחץ, ודן שם האם נאמנת בדבריה מאחר שהבעל אינו יכול להכחישה, וכתב שם וזה לשונו:

כל שטוענת דבר שאין הבעל יודע בבירור אם מה שטענה אמת אם לאו, כטוענת אינו יורה כחץ דאיהי קים לה ואיהו לא קים ליה, אינה נאמנת, דמעוזה היא בפני בעלה במה שאינו יודע. ועל זו שנינו בנדרים למשנה אחרונה השמים ביני לבינך יעשו דרך בקשה. כלומר מבקשין ממנה שלא תטעון כן, כיון שאינה נאמנת. אבל במה שהוא יודע בטוענת אינו יכול, אינה מעוזה פניה בפני בעלה ולפיכך נאמנת. ובטוענת כן כיון שהיא נאמנת כופין אותו לגרש וכן כתב רבינו יצחק ברבי אברהם ז"ל. והביא ראיה מההיא דאמר שמואל האומר אי איפשי אלא הוא בבגדו והיא בבגדה יוציא ויתן כתובה. ועוד נראה לי דהכול יודעים כלה למה נכנסה לחופה ועל דעת כן נשאת לו. הילכך אפילו טוענת סתם כיון שאינו יכול יוציא בגט שומעין לה.

הרי חזינן בסוף דבריו שעניין מצות עונה זהו הדבר הבסיסי ביותר בחיי הנישואין והכול יודעים למה נכנסה לחופה ועל דעת כן נישאת לו.

משכך, אין ספק כי במקרה דנן שבני הזוג מעולם לא קיימו מצוות עונה, יש לחייב את הבעל לגרש את אשתו, ולפיכך נקבע מועד לגט.

מעבר לכך וכפי שצויין לעיל, הבעל הסכים למתן הגט, אלא שלדברי בא כוחו יש להסדיר את כל ענייני הרכוש קודם סידור הגט. בנושא זה ביה"ד כבר אמר את דברו בצורה ברורה בעת הדיון, ודחה את הדברים על הסף.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תביעת מזונות האישה

בתום הדיון הוסיפה באת כוח האישה לטעון שיש לחייב את הבעל בדמי מזונות על תקופת חודש ימים מעת הדיון ועד מועד קביעת מתן הגט.

ישנם שתי סיבה לחיוב מזונות של אישה: מזונות אישה, ומזונות מעוכבת מחמתו. נבאר בקצרה מדוע במקרה דנן אין לחייב מחמת שני חיובים אלו.

א. מזונות אישה – במקרה דנן שהאישה היא זו שעזבה את הבית, הרי שהבעל איננו חייב במזונותיה כל עוד היא איננה עמו בביתו. אדרבה, לדבריו היא מוזמנת לשוב לביתו ואז הוא ישמח לזונה, וכפי העולה מדברי השו"ע באבה"ע סימן ע' סעיף י"ב ברמ"א, ובנושאי הכלים שם.

ב. מזונות מעוכבת להינשא מחמתו – הנה זה ברור שכל עוד שלא ניתן פסק דין לגירושין, הרי שאין לדון כלל לחייבו במזונות מעוכבת, שהרי עדיין ליכא חיוב עליו לגרשה. לפיכך טענת האישה לחייבו במזונות למשך 30 יום מעת הדיון נדחית.

פסק הדין

לאור האמור מחליט בית הדין בנידון:

א. הבעל חייב לגרש את אשתו בגט פיטורין ויפה שעה אחת קודם.

ב. מועד הגירושין נקבע ליום כ"ט באדר תשע"ז (27/03/2017), בני הזוג יכינו עצמם למועד זה להביא עמם כל אחד עד קרוב מדרגה ראשונה, לבירור שמות, תעודת נישואין וכתובה.

ג. תביעת הכתובה והפיצויים תידון לאחר מתן הגט.

ד. תביעת האישה בדבר מזונותיה בשלב זה נדחית.

ה. אם הבעל מסרב להתגרש עליו להודיע זאת לבית הדין ולצד שכנגד עד עשרה ימים מחתימת ההחלטה כדי לדון בבקשות המבקשת בכפוף לפתיחת תיק מתאים.

ו. בהעדר הודעה עשוי בית הדין לחייב בהוצאות סדור הגט.

ז. אם יודיע הבעל על סירובו לקיום פס"ד זה כאמור בסעיף ה', על האישה ובאת כוחה לפתוח תיק מתאים להמשך דיון בהטלת סנקציות למתן הגט.

אפשר לפרסם את פסק הדין לאחר הורדת שמות ופרטים מזהים.

ניתן ביום ז' באדר התשע"ז (05/03/2017).

הרב רפאל זאב גלב

הרב אברהם מאיר שלוש – ראב"ד הרב שמואל אברהם חזן